

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

21 maart 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de prioriteiten van het Vlaams extern economisch beleid

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de samenwerking tussen Vlaanderen en Kosovo

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Donderdag 21 maart 2002

VOORZITTER : De heer Luc Van den Brande

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de prioriteiten van het Vlaams extern economisch beleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Schuermans tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de prioriteiten van het Vlaams extern economisch beleid.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag werd reeds enkele keren uitgesteld. Nochtans gaat het voor onze regio om een belangrijke aangelegenheid. Vlaanderen heeft immers veel 'buitenland' waardoor buitenlandse handel en export bijzonder belangrijk zijn. Vlaanderen heeft een sterk exportgerichte economie. De regionale overheid moet deze internationale bedrijvigheid zo veel mogelijk ondersteunen, met name door het ter beschikking stellen van een aangepast en toereikend instrumentarium.

In uw nieuwjaarsboodschap, meer bepaald in uw Exportbrief, hebt u verwezen naar de stimuli die Nederland gebruikt om het imago en de export te bevorderen. In die Exportbrief verwijst u naar – ik citeer – 'een nieuwe, competente en centraal ondersteunende dienst die zowel de Vlaamse antenne als de internationale vertegenwoordigers van Vlaanderen van de nodige informatie en logistieke ondersteuning voorziet. Dit dient te gebeuren in nauwe samenwerking met de PMV (GIMV)'. Toch stellen we dienaangaande een aantal problemen vast.

In april 2000, dus pakweg twee jaar geleden, werd met betrekking tot de hervorming van de buitenlandse handel reeds een beginselakkoord gesloten tussen de federale en de regionale regeringen. Dit zou de aanleiding moeten zijn tot het onderschrijven van een hele reeks samenwerkingsakkoorden die een en ander moeten concretiseren en die aan beide niveaus, ter wettelijke bekrachtiging van dat beginselakkoord, moeten worden voorgelegd.

Op 1 januari 2002 had het Agentschap voor Buitenlandse Handel, weliswaar met beperkte opdrachten, operationeel moeten zijn en de BDBH moeten vervangen. Dat agentschap is er nog steeds niet en ook de BDBH werd nog steeds niet opgedoekt. Nochtans is de promotiebevoegdheid voor de regio's op 1 januari 2002 ingegaan, wat bij onze bedrijven heel wat onduidelijkheid veroorzaakt. Zij weten niet meer wie nu precies voor wat bevoegd is en waar zij met hun vragen terecht kunnen. Dit stelt ook problemen voor Export Vlaanderen dat zich nu maar moeilijk als enig loket kan profileren. Indien de zaken nog lang uitblijven, dreigt die strategie ongeloofwaardig te worden.

Een derde probleem dat ik wens aan te kaarten, heeft betrekking op de voorgenomen nieuwe bestuurlijke organisatie van de Vlaamse administratie. In dat kader worden Export Vlaanderen en de Dienst Investeren Vlaanderen ondergebracht bij verschillende departementen. Die overgang leidt tot nogal wat personeelsproblemen. Zo wordt het federale Agentschap voor Buitenlandse Handel de rechtsopvolger van de BDBH, maar dienaangaande is nog geen samenwerkingsakkoord ondertekend door de gewesten omdat zij wat opkijken tegen de extralegale voordelen die aan het vroegere statuut van de BDBH verbonden waren. Dit betekent een enorm prijskaartje, wat de aarzeling van de gewesten – en waarschijnlijk ook van u – verklaart. Bovendien is de overgang van het personeel van de BDBH nog niet opgelost. Wallonië blijkt geen vragende partij te zijn om extra personeel

Schuermans

voor zijn handelspromotie in te schakelen. Voor Brussel is dit probleem minder nijpend, terwijl Vlaanderen dan weer wat problemen heeft met het profiel of het niveau van de mensen dat voor de eigen diensten minder goed aanwendbaar zou zijn.

Op grond van al deze vastgestelde problemen wens ik u een viertal vragen te stellen. Welke nieuwe stimuli – naar Nederlands voorbeeld – zult u aanwenden om de Vlaamse export te promoten ? Welke structuur heeft de nieuwe ondersteunende dienst ? Hoe ziet u de samenwerking met de PMV en de GIMV ?

Wat is de timing voor de regionalisering van de buitenlandse handel ? Welke stappen moeten nog worden gezet en tegen wanneer moet of kan dat gebeuren ? Ik verwijs hierbij zowel naar de samenwerkingsakkoorden als naar de parlementaire behandeling op federaal en regionaal niveau.

Welke oplossing denkt u te vinden voor de zonet geschetste personeelsproblemen ? Ik kan me immers goed voorstellen dat de betrokkenen graag zouden weten waar ze statutair aan toe zijn. Wil men hen motiveren, dan moet men hen ook de nodige duidelijkheid geven.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Vooraleer op uw concrete vragen in te gaan, wens ik u mee te delen dat we nog niet volledig rond zijn met de implementatie van de bevindingen van Ernst & Young. Daarover zal ik u in de komende dagen meer uitleg kunnen geven.

In antwoord op uw vraag met betrekking tot de Nederlandse aanpak als model kan ik u meedelen dat ik, wanneer ik naar Nederland verwijs, het heb over hun durf om alle middelen aan te wenden die exportbevorderend kunnen werken en die zij gebruiken om hun imago wereldwijd te introduceren. Ook wij kunnen dat en we moeten die weg dan ook durven opgaan. We moeten inzake promotie onze haast ingebakken bescheidenheid durven overstijgen. Promotie werkt niet alleen door voortdurende herhaling, maar ook en vooral door op te vallen en in het oog te springen. In het verleden zijn we op dat vlak waarschijnlijk wat te bescheiden geweest.

Wat de nieuwe ondersteunende dienst betreft, heb ik als bevoegd minister Ernst & Young de opdracht gegeven om de samenwerkingsmodaliteiten tussen

de verschillende actoren met betrekking tot het internationaal ondernemen te onderzoeken. Het doel van deze opdracht is de optimalisering van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het Vlaams apparaat voor het internationaal ondernemen.

De rode draad doorheen deze opdracht wordt gevormd door mijn beleidsbrief van 5 november 2001. De krachtlijnen van deze brief en tevens de prioriteiten van het Vlaams extern economisch beleid die in deze studie behandeld worden, zijn onder meer het verhogen van de efficiëntie van de export, de bevordering ten behoeve van de Vlaamse bedrijven zodat export en bedrijfsleven nauwer op elkaar afgestemd worden, het intenser betrekken van alle Vlaamse bedrijven bij de overheidsinspanningen om het internationaal ondernemen te bevorderen, het tot stand brengen van een grotere synergie tussen Export Vlaanderen, de DIV, de VLAM en het FITA, het stimuleren van Vlaamse investeringen in het buitenland en het verder uitbouwen van een efficiënt Vlaams netwerk in het buitenland.

Ook hier verwijs ik naar Nederland. In opdracht van de Nederlandse ministeries van Buitenlandse Zaken en Economische Zaken heeft Ernst & Young in 1999 een benchmarkonderzoek uitgevoerd met als doel de 'leading practices' te ontdekken die bijdragen tot een verbetering van de effectiviteit, de efficiëntie en de kwaliteit van de organisatie en de uitvoering van de Nederlandse handels- en investeringsbevordering op de thuisbasis en op de buitenposten. Die studie bevatte heel wat aanbevelingen die mijns inziens ook op Vlaanderen perfect toepasbaar zijn en die kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van onze prioriteiten. Die aanbevelingen vertalen zich concreet in een stap-voor-stap-ontwikkeling van het systeem, in een grotere aandacht voor het opbouwen van een efficiënt systeem zodat men minder afhankelijk wordt van personen, in het ontwikkelen van functieprofielen en dit zowel voor het hoofdbestuur als voor de buitenlandse posten, in het op punt stellen van een echt professioneel opleidingssysteem, in het herbekijken van de buitenposten met het oog op concentratie en specialisatie, in het uitvoeren van systematische en periodieke behoeftepeilingen bij het bedrijfsleven en in het uitvoeren van systematische tevredenheidsonderzoeken door een externe organisatie. Al deze elementen moeten mijns inziens in de nieuwe structuur van de ondersteunende dienst opgenomen worden.

Wat uw vragen met betrekking tot Lambermont betreffen, kan ik u melden dat onze voorbereidingen afgerond zijn. Het is nu nog wachten op de

Gabriels

stappen die op federaal niveau gezet zullen worden.

Wat is reeds op federaal niveau gebeurd ? Het wetsontwerp over de afschaffing van de BDBH werd door de federale regering goedgekeurd, maar het parlement moet zich daarover nog uitspreken. Het samenwerkingsakkoord inzake de oprichting van het agentschap wordt eerstdaags aan de regering voorgelegd. De voorbereidingen met betrekking tot de overdracht van het personeel zijn reeds vrij goed gevorderd. In dit verband kan ik herhalen dat ik dienaangaande met mijn collega's van de andere gewesten op dezelfde golflengte zit. De prerogatieven van de gewesten staan duidelijk bovenaan en aan dat principe zullen we op geen enkele wijze laten tornen.

Ik hoef u echter niet te zeggen dat de wetgevende procedures tijd vergen. De federale Kamer kon zich bijvoorbeeld pas over deze materie buigen na de adviezen van de Raad van State. Wij zijn in ieder geval klaar, en ik heb reeds een akkoord met mijn Waalse collega. Ik heb ook reeds gesprekken gehad met mijn Brusselse collega, maar daar is er een ander probleem omdat de implementatie van een eigen structuur daar moeilijker ligt. Willen we pragmatisch te werk gaan, dan is een samenwerkingsakkoord voor Vlaanderen heel belangrijk. Het is onze bedoeling deze hele operatie voor de zomer rond te hebben. Uiteraard is dit afhankelijk van de voorafgaande procedure op federaal niveau.

In de onderhandelingen met de federale regering hebben we beklemtoond – en we werden hierin bijgetreden door Wallonië – dat we onder geen enkel beding willen opdraaien voor de pensioenlasten uit het verleden. Alles wat op dat vlak bestaat, moet door de federale overheid worden overgenomen.

Het aantal personeelsleden dat zou kunnen overkomen, ligt op circa 60. Met mijn Waalse collega heb ik wel afgesproken dat de kwaliteit van dat personeel van het allergrootste belang is. Het gaat immers niet op dat, omwille van de federale pariteit bij de topambtenaren, alle uitstekende – ik geef toe dat dit woord wat ongelukkig gekozen is – elementen federaal zouden blijven, waardoor wij uitsluitend uitvoerende elementen toebedeeld zouden krijgen. Ik heb in dit verband een gesprek gehad met mijn collega in Namen en we zijn allebei van mening dat de gewesten de eerste trekkingsrechten moeten krijgen. Uiteraard staat het de personeelsleden vrij een eigen keuze te maken. Eenmaal die

keuze gemaakt, moet men wel beseffen dat dit in de toekomst geen concurrerende bevoegdheid kan zijn, zo niet zitten we bestuurlijk van meet af aan fout.

Sta me toe dit alles nog eens kort samen te vatten. Ons voorbereidend werk is voltooid en we hopen dat de procedure op federaal niveau snel haar beslag zal krijgen. Indien alles verder op een normale wijze verloopt, denk ik dat we de vooropgestelde deadline – namelijk de grote vakantie – zullen halen.

We moeten er wel van meet af aan op toezien dat de profielschets het belangrijkste element wordt. Ik heb het daar reeds over gehad met enkele personeelsdelegaties. De verschillende systemen die thans bestaan, zullen op termijn waarschijnlijk weggewerkt moeten worden. We mogen ons niet buigen over een volledige egalisatie, want dat is niet haalbaar. Ik hamer dus op die profielschets én op de projectie van wat we in de nabije toekomst willen. Daarmee verwijs ik naar een correcte statutaire situatie voor iedereen die voor die diensten actief is, ongeacht of dit in het binnen- dan wel in het buitenland is. In dit verband wijs ik nogmaals naar de eerder vernoemde studie waarin ons mogelijke oplossingen werden aangereikt. Het komt er nu op aan die correct in te vullen.

De overgangsfase – namelijk de periode van januari tot aan de grote vakantie – zal geen problemen opleveren vermits wij door het openen van een groene lijn het éénloketsysteem eigenlijk reeds toepassen. Uit de praktijk blijkt dat dit goed werkt. Er wordt daar immers vaak een beroep op gedaan en het bedrijfsleven weet nu goed waar het op gewestelijk niveau terecht kan.

Men zou wel de ambitie moeten hebben om nog meer bedrijven op een regelmatige basis te bereiken. In dat verband heb ik bijvoorbeeld vastgesteld dat het door Export Vlaanderen uitgegeven tijdschrift op een veel te kleine schaal wordt verspreid. Die oplage moet omhoog vermits heel wat Vlaamse KMO's de duidelijke ambitie hebben zich op het exportpad te begeven. We moeten hen daarbij helpen en begeleiden, een aspiratie die we mede op grond van de implementatie van de bevindingen van de studie van Ernst & Young kunnen waarmaken.

Binnen enkele dagen zal de eindbeoordeling rond zijn. Het zou misschien goed zijn aan die hervorming, eenmaal goedgekeurd door de regering, in dit parlement een uitgebreide discussie te wijden. Dit moet immers worden benaderd vanuit een al-

Gabriels

gehele bekommernis. Het heeft dus niets te maken met meerderheid versus oppositie, maar met iedereen die bij deze behoefte betrokken is. Hij moet zich in dit gegeven kunnen terugvinden. Dat moet het uitgangspunt zijn dat we vanaf het begin wensen voorop te stellen.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord.

Toch heb ik nog een bijkomende vraag met betrekking tot de timing. U schuift de grote vakantie als deadline naar voren. Dat betekent dat er tussen vandaag en de grote vakantie 13 samenwerkingsakkoorden afgesloten zullen worden die als bijlagen zullen dienen op de zogenaamde goedkeuringswet die nog zowel op federaal als op gewestelijk niveau goedgekeurd moet worden. Er is echter nog geen enkel akkoord ondertekend en van een wet kan dus uiteraard nog geen sprake zijn. Uw vooropgestelde timing lijkt me dan ook onhaalbaar. Ik twijfel er zelfs aan of dit nog in dit kalenderjaar haalbaar zal zijn. We hebben reeds twee jaar achter ons. Deze opdracht klaren in enkele maanden lijkt me onrealistisch, ja zelfs utopisch. De problemen blijven immers aanhouden en bovendien is er noch tussen het federale en het gewestelijke niveau, noch tussen de gewesten onderling een gelijklopende visie.

U hebt gezegd dat een zestigtal personeelsleden overgeplaatst zouden worden. Naar verluidt, zou het vooral gaan om mensen van de niveaus 2, 3 en 4. Met alle respect voor die mensen, stel ik me toch de vraag of we met dat personeel wel de vooropgestelde doelstellingen zullen bereiken.

Met betrekking tot het dagelijks bestuur van het federale agentschap heb ik vernomen dat er niet echt gesproken kan worden van een betrokkenheid van het bedrijfsleven in het begeleidingscomité. Hebt u in uw contacten met het federale niveau reeds enig zicht gekregen op de sturing van dat begeleidingscomité ? Het zijn trouwens ook die mensen die de agenda van de raad van bestuur zullen bepalen. Vandaar mijn bijkomende vraag over deze belangrijke betrokkenheid van het bedrijfsleven.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister, hoever staat het met de coördinatiefunctie voor

buitenlandse handel ? U hebt destijds gezegd dat u inspanningen zou doen om afspraken te maken met de andere gewesten. Gebeurt dat door middel van structureel overleg, of via het agentschap ? Is er al een concrete omschrijving van de samenwerking voor de optimalisatie van onze aanwezigheid ? Met het oog op efficiëntie is het verstandig van afspraken te maken. Zijn de andere gewesten gevoelig voor samenwerking ? Speelt het federaal agentschap daar nog een rol in ?

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Mijnheer de minister, hoe staat het, in het geheel van de hervorming, met de leiding van Export Vlaanderen ? Er doen geruchten de ronde.

Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Op dit ogenblik is iemand van Buitenlandse Zaken gedetacheerd bij Export Vlaanderen. Volgens de afspraak moet daar elke twee jaar over worden onderhandeld. Die onderhandelingen zijn momenteel bezig, en ik verkies er nu nog niet over uit te weiden omdat ze nog niet in de eindfase zijn gekomen. Vanzelfsprekend zullen we u daar zo vlug mogelijk uitsluitel over geven. Dat is wellicht al mogelijk in de loop van volgende week.

De heer Schuermans vroeg of de overheveling van de dienst Buitenlandse Handel volgens de timing kan gebeuren. We zullen dat proberen. De enige moeilijkheid is de vraag in hoeverre de BDBH gekoppeld blijft aan de voorstellen omtrent Landbouw. Immers, voor Landbouw is er wellicht meer tijd nodig. Ze plannen om alles rond te krijgen in oktober, maar we proberen eerder klaar te zijn als dat kan. Ook de andere gewesten willen dat. Als we het afzonderlijk kunnen doen, is het wellicht mogelijk de timing te halen. We willen de organisatie van het geheel er niet onder laten lijden. Die gaat gewoon door.

Er is alleen nog de integratie van het personeel en de diensten van de federale overheid in de gewesten. We zullen die alvast opnemen in het concept. Of ze er al lijfelijk zullen zijn op 1 juli, hangt af van de procedure. We proberen het, en ook mijn collega's van de andere gewesten streven daarnaar.

U hebt gelijk dat ook de kwalificaties van het personeel enorm belangrijk zijn. Dat heeft te maken met de vraag of aan het federaal agentschap nog effectieve taken zullen worden toebedeeld. Wij menen dat het beter is dat niet te doen, anders zitten we met concurrerende bevoegdheden, wat zinloos is, vermits besloten is van Buitenlandse Han-

Gabriels

del een gewestelijke bevoegdheid te maken. Ook de andere gewestelijke ministers Kubla en Gosuin zijn die mening toegedaan.

Bij de overheveling van het personeel is de vraag hoeveel personeelsleden er moeten blijven. We hebben al gezegd dat het een minimaal aantal moet zijn. Of het nu 30 of 40 personen wordt, zal moeten blijken uit de definitieve taakomschrijving van het agentschap in het samenwerkingsakkoord. We zijn al heel wat opgeschoten in het vormen van een consensus over het feit dat zelfs de missies van de federale overheid onder uitsluitend gewestelijke bevoegdheid zullen vallen, en niet alleen de puur organisatorische aspecten. Intussen is uit onze contacten duidelijk gebleken dat zelfs een of meer gewestelijke ministers de dienst kunnen uitmaken in organisaties van het agentschap op federaal niveau.

Er is nog wat verwarring omdat we nog in de overgangsfase zitten. We hebben een missie naar Maleisië achter de rug, en binnenkort gaat er nog een door naar Chili. Dat zijn de laatste voor het groot verlof. Ik hoop dat we na de missie naar Chili klaar zijn met de implementatie. Dat is immers belangrijk voor de duidelijkheid en voor de toewijzing van deze bevoegdheid aan de gewesten.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Mijnheer de minister, u hebt over de leiding van Export Vlaanderen gezegd dat die kwestie volgende week haar beslag krijgt. Zonder op de zaken te willen vooruitlopen, wijs ik u erop dat we de zweem van politieke benadering in het bedelen van politieke verantwoordelijkheden in sommige Vlaamse openbare of andere instellingen met een afzonderlijk bestuur met de grootste alertheid zullen volgen. Er zijn mensen aangesteld op verschillende niveaus en er zou zich nu al een vierde geval kunnen voordoen. Het is uiterst belangrijk dat u volstrekt objectief oordeelt en geen politieke afweging maakt. We zullen dit van heel nabij volgen.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, ik deel absoluut uw bekommernis. Het enige dat ons mag interesseren, is dat dit geheel werkt. Dat is ook mijn enige uitgangspunt. Ik zal daar te gepasten tijde dieper op ingaan.

De heer Laverge vroeg naar de coördinatie en de samenwerkingsakkoorden tussen de gewesten versus de rol van het federaal agentschap. Zoals gezegd staat dit nog op stapel, maar zal het weldra zijn beslag krijgen. De gewestelijke ministers Kubla, Gosuin en ikzelf hebben dezelfde intenties

en uitgangspunten. Ze moeten echter nog expliciet worden gemaakt. Ik verkies naar de commissie te komen met definitieve akkoorden, liever dan erop vooruit te lopen en achteraf te moeten meedelen dat het niet helemaal wordt zoals was gezegd. We zitten echter alvast op één lijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de samenwerking tussen Vlaanderen en Kosovo

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de samenwerking tussen Vlaanderen en Kosovo.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, Kosovo is wat uit de actualiteit verdwenen, maar een drietal jaren geleden waren de oorlog daar en het ingrijpen van de NAVO, en in het bijzonder van de Amerikanen, volop in het nieuws. De oorlog is gelukkig voorbij.

Begin deze maand is er ook een eind gekomen aan de politieke patstelling in Kosovo. Na vier maanden van onderhandelen en vier mislukte stemrondes werd de heer Rugova door het Kosovaars parlement als eerste democratische president verkozen. De eveneens gematigde Rexhepi werd aangesteld als regeringsleider.

Bijna een halfjaar na de eerste officiële parlementsverkiezingen – vorig jaar waren er ook nog gemeenteraadsverkiezingen – werd tussen de etnisch Albanese partijen, in overeenstemming met de Servische gemeenschap, die eveneens vertegenwoordigd is in de regering, eindelijk een overeenkomst bereikt over een machtsverdeling. De verkiezing van de heer Rugova tot president moet gezien worden als een belangrijke fase in de implementatie van het zelfbestuur voor de door oorlog verwoeste Joegoslavische – of Servische – provincie. President Rugova en het Kosovaars parlement zullen Kosovo nu samen besturen met de Verenigde Naties, voor wat betreft het politieke aspect en

Hostekint

de politie, en met de KFOR-vredesmacht, die sinds de oorlog van 1999 de feitelijke leiding over Kosovo heeft.

Met de installatie van een legitieme democratisch verkozen president en een legitieme politieke structuur, is alvast een belangrijke stap voorwaarts gezet in een langzaam proces naar vrede en veiligheid voor Kosovo en de hele regio. Toch zijn alle problemen nog lang niet opgelost. Er is de benarde economische situatie, de verouderde infrastructuur, de hoge werkloosheid, geschat tussen 70 en 80 procent, de ecologische schade veroorzaakt door de oorlog, een gebrekkig onderwijs- en gezondheids-systeem en de behoefte aan een administratieve opbouw.

Vorig jaar in oktober, enkele weken voor de parlementsverkiezingen, waren enkele leden van de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, waaronder de heer Sarens en de heer Ramon, op werkbezoek in Kosovo. De onmiddellijke aanleiding tot dit bezoek was de opening van een Vlaams Huis – eigenlijk eerder een ankerpunt, maar wel van groot symbolisch belang – in Peja. Het gaat om een privé-initiatief van de VZW Vriendenkring van Kosovo en de Balkan, waarin enkele oud-collega's zoals de heer Sleeckx en de heer Ulburghs een prominente plaats innemen. Het doel van dat huis is een anker- en coördinatiepunt te zijn voor alle mogelijke initiatieven ter ondersteuning van de democratische ontwikkeling van Kosovo.

Ter plaatse konden we vaststellen dat de veiligheidssituatie, weliswaar onder internationale curatele, na jaren van repressie fel is verbeterd. De vluchtelingen keren sinds het einde van de oorlog stilaan terug. Opmerkelijk is vooral dat de Kosovaarse bevolking – een jonge bevolking – heel wat dynamiek en optimisme aan de dag legt bij de opbouw van een democratisch en vreedzaam Kosovo.

Ondanks de aanwezigheid van de internationale gemeenschap zullen de Kosovaren het vooral zelf moeten doen. Toch is het ieders overtuiging dat de Kosovaarse bevolking niet zal slagen zonder langdurige Europese en internationale hulp.

Enkele weken geleden werd in deze commissie, op initiatief van de heer Sarens, een bijzonder interessante gedachtewisseling gehouden met de heer De Vrieze, Belgisch functionaris van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa OVSE, die in Pristina bevoegd is voor de contacten

met het nieuwe parlement en de regering. De teur van zijn bevindingen was dat de situatie inderdaad fel verbeterd is, maar dat er hoe dan ook nog heel wat werk op de plank blijft liggen, vooral op sociaal-economisch vlak en op het vlak van de vredesopbouw en de relatie tussen de etnische Albanezen en de Serviërs. Na tien jaar oorlog is dat niet verwonderlijk.

Mijnheer de minister, als kleine welvarende regio kan Vlaanderen ongetwijfeld een voorbeeldfunctie vervullen. Tal van beleidsniveau's, NGO's en verenigingen werken reeds jaren mee aan een blijvende oplossing. Dat gebeurt allemaal op vrijwillige basis. Gelukkig zijn er nog steeds idealisten in de wereld. Denk maar aan de Vriendenkring van Kosovo en de Balkan, de Balkanactie, Pax Christi Vlaanderen, en Stedenband, met hoofdzakelijk gemeenten uit de Kempen. Allemaal hebben ze ter plaatse heel lovenswaardige projecten lopen.

Op zijn beurt drukte het Vlaams Parlement vorig jaar zijn bekommernis uit. In een unaniem aangenomen resolutie over samenwerking met Kosovo, stuk 779/2, vroeg het parlement de Vlaamse regering extra aandacht en middelen te besteden aan de bijzondere behoeften van Kosovo in het licht van het Vlaams beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa. Dat beleid is niet nieuw. Het is de verdienste van commissievoorzitter Van den Brande de basis voor deze samenwerking te hebben gelegd.

In uitvoering van die resolutie engageerde u zich in uw beleidsbrief Buitenlands Beleid 2001-2002 ertoe – ik citeer – 'vanuit de wil om binnen Europa lopende pacificatieprocessen te ondersteunen, te zullen onderzoeken op welke wijze een bescheiden bijdrage kan geleverd worden tot de maatschappelijke wederopbouw van de ontredderde regio's in de Balkan, in het bijzonder van Kosovo.' We steunen niet alleen het pacificatieproces in Kosovo, maar bijvoorbeeld ook in Noord-Ierland en in Palestina. Dat zijn lovenswaardige initiatieven voor een kleine regio, die het imago van Vlaanderen in de wereld ten goede komen.

Mijnheer de minister, in het licht van de recente politieke gebeurtenissen die het proces van heropbouw in Kosovo definitief in gang kunnen zetten, zou ik u de volgende vragen willen stellen. Hoe evalueert u de politieke evolutie sinds de parlementsverkiezingen? Op welke manier kan ze bijdragen tot een versnelling van de samenwerking tussen Kosovo en Vlaanderen?

Hostekint

Aan welke vormen van samenwerking wordt er gedacht ? Economische heropbouw, realisatie van gezondheidscentra, het tot stand brengen van een multiculturele samenleving, het op touw zetten van interscolaire samenwerking, uitwisselingsprogramma's voor administratieve heropbouw, zijn maar een paar voorbeelden. Met welke middelen denkt u die samenwerking te kunnen realiseren ?

Enkele verenigingen, zoals de VZW Vriendenkring voor de Balkan en Kosovo, en NGO's, zoals Pax Christi Vlaanderen, hebben bij de Vlaamse regering concrete dossiers voor subsidies of projectondersteuning ingediend. Welk gevolg werd er onderhouden aan die aanvragen gegeven ?

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Uiteraard sluit ik me graag aan bij de door de heer Hostekint geuite bekommernissen.

Ook ik zou in dit verband een concrete vraag willen stellen. In het kader van het bezoek dat we gebracht hebben aan de Internationale Arbeidsorganisatie in Genève heb ik namelijk contact gehad met de heer Raus die werkzaam is bij STEP dat voor de IAO programma's uitwerkt in het kader van de maatschappelijke opbouw rond syndicaten, ziekenfondsen, gezondheidszorg, enzovoort. Hij vertelde me toen dat hij een dossier zou indienen met betrekking tot Kosovo omdat dit ook voor hen van prioritair belang is. Ik meen begrepen te hebben dat ook de sociale partners, de universiteit van Antwerpen en Balkanactie daarbij betrokken zouden worden, en dit in samenwerking met de Vlaamse regering. Bent u daarvan op de hoogte ? Kunt u ons zeggen wat dienaangaande de stand van zaken is ?

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Er blijkt eindelijk een einde gekomen te zijn aan de impasse in Kosovo. Voor zover ik mij daarover in hun naam mag uitspreken, denk ik te mogen zeggen dat de Kosovaren met Rugova een goede keuze gemaakt hebben. Zij hebben nu eindelijk een echte toekomst in het vooruitzicht.

Vlaanderen moet mijns inziens op deze positieve ontwikkeling inspelen door de samenwerking ten volle uit te bouwen en positief aan die vredesopbouw mee te werken. De opbouw van de civiele samenleving is daar heel belangrijk en precies daar-

om zou het van onzentwege een goede bijdrage zijn als we de projecten van de Vlaamse NGO's, die precies op het her- en opwaarderen van de civiele samenleving gericht zijn, ten volle zouden steunen.

Ik sluit me dan ook graag aan bij de vraag van de heer Hostekint om schot in de zaak te brengen. Ik dring erop aan om de in de plenaire vergadering goedgekeurde resolutie over de samenwerking met Kosovo snel te realiseren.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er bestaan veel NGO's die zich met alles en nog wat bezighouden. We mogen evenwel het belangrijkste niet uit het oog verliezen, namelijk de ervaring die bestuurders daar kunnen opdoen en dit in het bijzonder op lokaal vlak.

Enkele weken geleden heeft hier iemand gezegd dat niets het Vlaams Parlement of een commissie ervan verhindert om het parlement van Kosovo te begeleiden, daar als een soort sponsor op te treden en duidelijk te maken hoe een democratie nu precies werkt.

Ik weet dat de VVSG er ooit voor geijverd heeft mensen met administratieve ervaring naar ginder te sturen om te helpen bij de opstart van lokale besturen. De ondersteuning van die lokale overheid en administratie is nu net iets dat ons als het ware op het lijf staat geschreven. Zijn er dienaangaande reeds initiatieven genomen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Ik meen te mogen stellen dat alle commissieleden een zelfde zorg delen over de Balkan en in het bijzonder over Kosovo. Het verheugt me een dergelijke eensgezindheid te mogen vaststellen, een eensgezindheid die haar weerslag vindt in de beleidskeuzes en op pragmatisch vlak. Ik verwijs in dit verband naar de door het parlement goedgekeurde resolutie.

De voorbije maanden hebben we de situatie in Kosovo op de voet gevolgd. De blijvende verdeeldheid na de verkiezingen en de moeite om tot bestuurbaarheid te komen hebben ons daarbij tot enige ongerustheid gestemd. Het gebakkelei tussen de partijen over het presidentschap, het regeringsleiderschap en voorzitterschap van het parlement was toch een vreemde situatie. Gelukkig heeft men

Van Grembergen

daarvoor een oplossing gevonden. Zonder mij uit te spreken over de persoonlijke keuzes die daarbij gemaakt zijn, is het mijns inziens positief dat het verlangen naar verdraagzaamheid, rechtvaardigheid en zelfstandigheid uitgedrukt wordt door de figuur van Ibrahim Rugova die nu de eerste president is van het autonoom gebied.

Er werd mij gevraagd hoe ik de politieke situatie inschat. Ik besef heel goed dat de bedoelingen heel nobel zijn, maar we mogen de interne discussie zeker niet beïnvloeden met a priori's, a posteriori's, vooroordelen of welke beschouwingen dan ook. Als we willen helpen, moeten we dat doen via de structuur zoals deze na de verkiezingen werd goedgekeurd en ingevuld. De institutionele ontwikkeling vormt een belangrijke basis voor duurzame vrede en stabiliteit en voor de verdere implementatie van dat autonome zelfbestuur. In die zin sluit ik me bij de vorige sprekers aan. Uiteraard heb ook ik de resolutie van het parlement aandachtig gelezen. Ik ondersteun deze ten volle en uiteraard zullen we daar uitvoering aan geven.

Ik heb wel gezegd dat ik ter plaatse wil gaan kijken. Na de installatie van de autoriteiten worden daaromtrent afspraken gemaakt met de verantwoordelijken. Ik weet dat de NGO's en andere verenigingen ons liever vroeger hadden zien vertrekken. Ik heb er trouwens geen enkel probleem mee dat politici uit dit parlement daar reeds vroeger naartoe zijn gegaan om afspraken te maken, om te luisteren en te kijken. Het bezoek van de Vlaamse regering of van een Vlaamse minister heeft voor mij echter een andere draagwijdte en envergure.

De heer Patrick Hostekint : We hebben daar geen afspraken gemaakt. Ons bezoek was louter informatief.

Minister Paul Van Grembergen : Ik wilde enkel een antwoord geven op de vaak gestelde vraag waarom we nog niet vroeger zijn gegaan. Als we Kosovo bezoeken, moet dit in afspraak met de autoriteiten gebeuren. Anders zenden we een vreemd signaal uit dat achteraf een appreciatie krijgt in goede of in minder goede zin. We zullen in ieder geval gaan en de afspraken die daarbij gemaakt worden, zullen aansluiten bij de Europese initiatieven. We zullen dus niet dispaaraat, maar complementair te werk gaan.

Een bezoek betekent een politieke steunbetuiging. Ik weet dat dit soms gevoelig ligt. Als politici een bezoek brengen aan dictatoriale landen, wordt dit

vaak geïnterpreteerd als een steunbetuiging aan het regime. Een vorm van diplomatie dringt zich dan ook op. Als de Vlaamse regering naar ginder gaat, is het met de bedoeling onze volle appreciatie te geven aan het regime dat daar democratisch werd geïnstalleerd.

We zullen het niet bij politieke steun houden, want Kosovo heeft meer nodig dan dat. De Kosovaren hebben behoefte aan structurele hulp, samenwerking, buitenlandse investeringen, enzovoort. Dit is heel belangrijk, want economische ontwikkeling vormt de motor en het draagvlak voor pacificatie en voor de beoordeling, door de bevolking, van het resultaat van een democratisch regime. Landen die lang dictatoriaal werden bestuurd en daarna de democratie veroverden, bleken, indien die democratie in de eerste tien jaar geen materiële of economische verbeteringen opleverde, vrij snel in een verlangen naar het vroegere regime te vervallen, al was het maar omdat alles toen duidelijker afgebakend en zekerder was.

Economische onderbouw speelt dus een belangrijke rol. Het klopt dat er op dit ogenblik verschillende projecten zijn ingediend bij de administratie Buitenlands Beleid. Alle hebben ze hun verdiensten en verdienen ze een appreciatie. We zullen echter niet alle ingediende projecten kunnen opnemen, zodat we een keuze zullen moeten maken. We zullen dat doen na ons bezoek. Ik wens daar ginds gesprekken over te voeren.

Enkele collega's hebben gezegd dat samenlevingsopbouw belangrijk is en dat de civiele maatschappij daar sterker door moet worden. Ze wezen er ook op dat multiculturaliteit het uitgangspunt moet zijn. U kent mijn politieke inzichten. Ik respecteer ten eerste het zelfstandigheidsstreven van volkeren. Echter, zelfstandigheid op de rug van anderen, en zonder appreciatie van anderen, beantwoordt niet aan mijn benadering.

De heer Rugova geeft mijns inziens voldoende blijk van zulke waardering. Het gaat erom zichzelf te zijn, en tegelijk anderen te aanvaarden. Vaak kan een volk een ander volk niet aanvaarden omdat het zichzelf niet is, en onvoldoende zelfbewust is. Wie op een normale manier zichzelf is, kan op een normale manier met anderen omgaan.

We proberen het bezoek aan Kosovo te combineren met een bezoek aan Servië. Ik wil namelijk een dubbel signaal geven door ook een dag afspraken te maken met verantwoordelijke bestuurslui in Servië.

Van Grembergen

Mijnheer Sarens, er is inderdaad een dossier ingediend. Het zal globaal worden beoordeeld, zoals de andere ingediende projecten.

Mijnheer Van Vaerenbergh, ik neem aan dat de lokale autoriteiten inderdaad een belangrijke rol spelen in de pacificatie van de gemeenschap in het algemeen, door de wijze waarop zij omgaan met hun gemeenschap. Die gemeenschap kan gedifferentieerd zijn. Terwijl in het ene stadsdeel Albanezen wonen, leven in een ander Serviërs. In andere gevallen zijn er hoofdzakelijk Albanezen en wonen er in een straatje Serviërs. In die wetenschap zullen we ginds het gesprek voeren.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, ik ben blij dat u de bezorgdheid van het parlement deelt. Ook leden van de commissie hebben zich hier vrijwillig voor geëngageerd. Onze delegatie was niet officieel, en we hebben de reis zelf bekostigd. We zijn van oordeel dat het heel belangrijk is, ook voor de vrede in Europa en in de wereld, dat er in Kosovo een duurzame vrede komt.

De hulp die we vragen, is in feite niet zo groot. Hij moet, zoals u zegt, gericht zijn op samenlevingsopbouw. Belangrijk is dat de gemeenschappen die daar leven, weer overeenkomen, dat het vertrouwen wordt hersteld, en dat er een spons over de oorlog kan worden gehaald. We hebben er gisteren nog over gedebatteerd. Bij ons is de oorlog meer dan 50 jaar geleden en toch zijn er nog steeds mensen die het moeilijk hebben om te vergeven, niet om te vergeten. Na alles wat er gebeurd is in Kosovo, kunnen we ons voorstellen dat er daar mensen zijn die het moeilijk hebben om te vergeven. Dat is het grootste probleem.

Buitenlandse investeringen zijn inderdaad belangrijk. Die zijn er nu niet. Wel is er internationale hulp van alle mogelijke instanties, onder meer van de Europese Unie. De heropbouw van de huizen wordt bijvoorbeeld bijna volledig door de Europese Unie gefinancierd. Vorige week merkte ik naar aanleiding van de ratificatie van het verdrag met Bulgarije al op dat de buitenlandse investeringen pas zullen komen als er een duurzame vrede is.

De hulp die we vragen voor het Vlaams Huis bedraagt vermoedelijk slechts een paar honderdduizend frank. U zult wellicht het Vlaams Huis ook bezoeken. Het is een kleine bescheiden ruimte in een woning. In financiële termen vragen we dus

niet veel. Wel vragen we een engagement van de Vlaamse regering. Ik heb begrepen dat de wil daartoe aanwezig is, zeker bij u, mijnheer de minister. We willen vooral dat Vlaanderen zich moreel engageert, en dat een inspanning wordt geleverd om de samenleving daar op een bescheiden manier te ondersteunen. Want wie zijn wij, en wat is Vlaanderen ? Als echter alle regio's ter wereld hetzelfde als u zouden doen in Kosovo, dan zou er veel opgelost zijn. We hebben een enorme expertise te bieden aan Kosovo, vooral met betrekking tot de plaatselijke besturen. De wil daartoe is aanwezig bij de overkoepelende organisatie, de VVSG.

Ik ben dus blij met uw antwoord en met uw bereidheid tot engagement. Een eerste blijk daarvan zal uw bezoek aan Kosovo zijn. Het is inderdaad belangrijk, ook voor de pacificatie, dat u eveneens aan Servië een bezoek brengt. Uw antwoord zal de talloze Vlaamse vrijwilligers in Kosovo zeker bevredigen.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister, het is belangrijk dat er steun wordt gegeven, hoe beperkt ook. Bij de opbouw van zulke landen is het van fundamenteel belang de economische opbouw te verbeteren. In de vorige zittingsperiode hebben we gesproken over het aanbrengen van de KMO-mentaliteit in een regio. Met 70 percent werkloosheid is de democratie uiteraard in gevaar.

Bij uw missie zou u de departementen Onderwijs en Economie impulsen kunnen geven om het economisch systeem weer tot leven te brengen. Het is mogelijk te leven van giften, maar die zijn maar tijdelijk. Als Kosovo uit de actualiteit verdwenen is, zal de stroom van giften stilvallen. Dan volgt er een zware crisissituatie. Vlaanderen heeft een expertise te bieden in de opbouw van het economisch systeem. Kunt u in uw bezoek ook aan dit aspect aandacht besteden en samen met de minister van Economie een programma opzetten ?

Ik waardeer het dat u ook naar Servië gaat. Ook dat land ondergaat een mutatie en heeft met problemen te kampen. Dat wordt soms vergeten. De economie is daar evenzeer aangetast door de omstandigheden en door toedoen van de leiders. Hoewel het land de boeman is geweest in de Balkan-strijd, mogen we niet vergeten dat de bevolking het moeilijk heeft. Ik apprecieer het dat u ook daar de situatie wilt gaan toetsen en dat u openstaat voor het idee van steun te bieden als daar behoefte aan is.

Minister Paul Van Grembergen : Zo'n bezoek is bijzonder intensief. Er worden veel afspraken gemaakt. Als daar een kans toe bestaat, nodig ik een parlements lid uit om mee te gaan en ter plaatse inzicht te krijgen in de systematiek en in de besprekingen die er worden gevoerd. Dat heeft zijn nut voor de gedachtewisselingen in de commissie.

Terwijl met Kosovo de afspraken al volop worden geregeld, moeten de contacten met Servië nog in een vorm worden gegoten. Ik wens de twee bezoeken aan elkaar te koppelen omdat zo misverstanden worden uitgesloten. Als ik beide landen afzonderlijk bezoek, kan er achteraf op gewezen worden waar ik het eerst ben geweest en waar pas achteraf. Zulke ongewenste connotaties wens ik te vermijden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident is gesloten om 11.08 uur.*
